

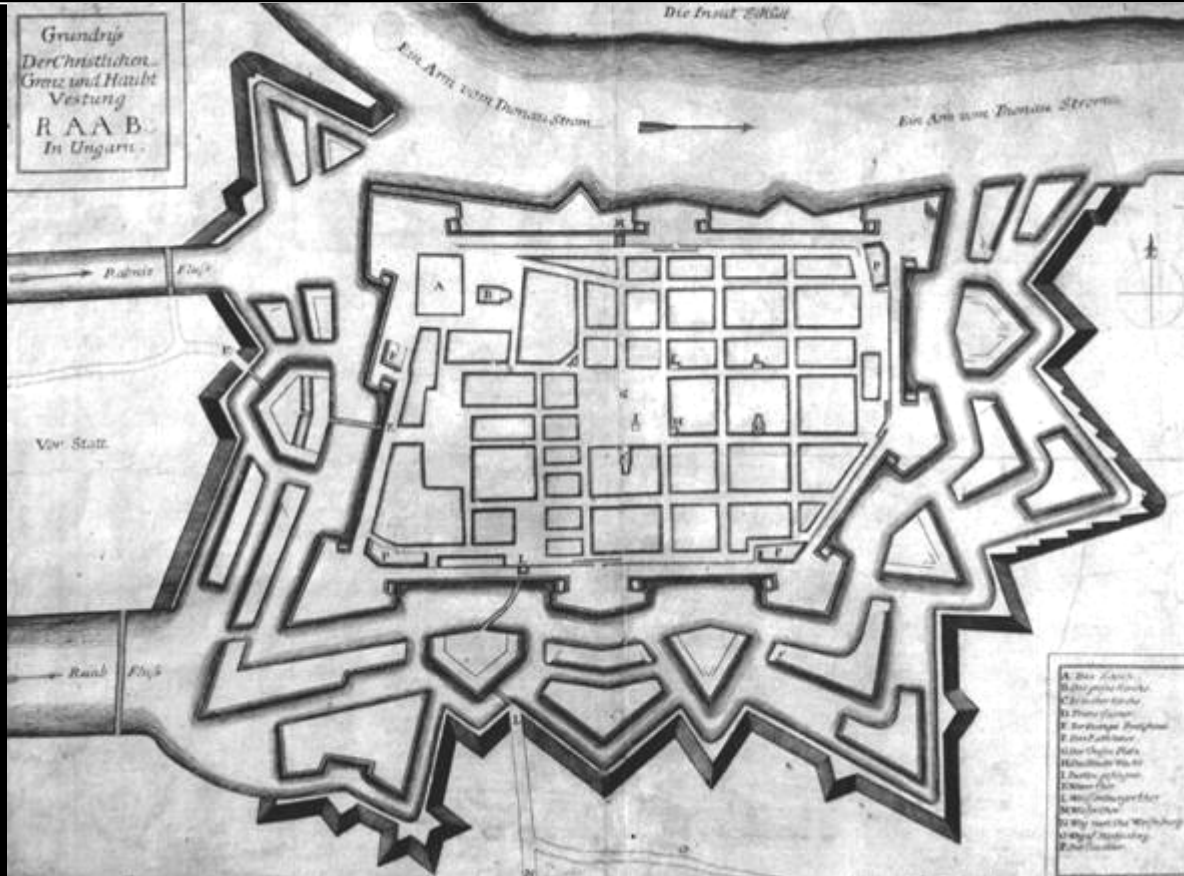

Győr Dunakapu tér

Horváth Tamás – Hutflesz Katalin – Juhász Anita Fatima
Konzulens: Varga F. István – 2003. 11. 19. – tdk

Győr várának története

Johann Hoffman, J. A. Baewer – Az erőd alaprajza, metszet

- Fels Lénárd várkapitány 1537-ben kezdte meg az erősítési munkákat
- 1557. évben Francisco Benigno és Bernardo Gabrielli építőmesterek vezették az építkezést
- Pietro Ferabosco 1564-ben rajzlapra veti tervvázlatát

Győr várának története

Jan von Vianen metszete a 17. század végéről

- A Fellegvártól keletre lévő területeket feltöltötték
- Elkészültek a bástyák (Várkastély-, Sforza-, Magyar-, Császár-, Új-, Közép-, Szentdombi-, Duna-bástya)
- Elkészültek a kapuk (Bécsi-, Fehérvári-, (Budai-,) Duna-kapu)
- Kazamaták és vizesárkok épültek

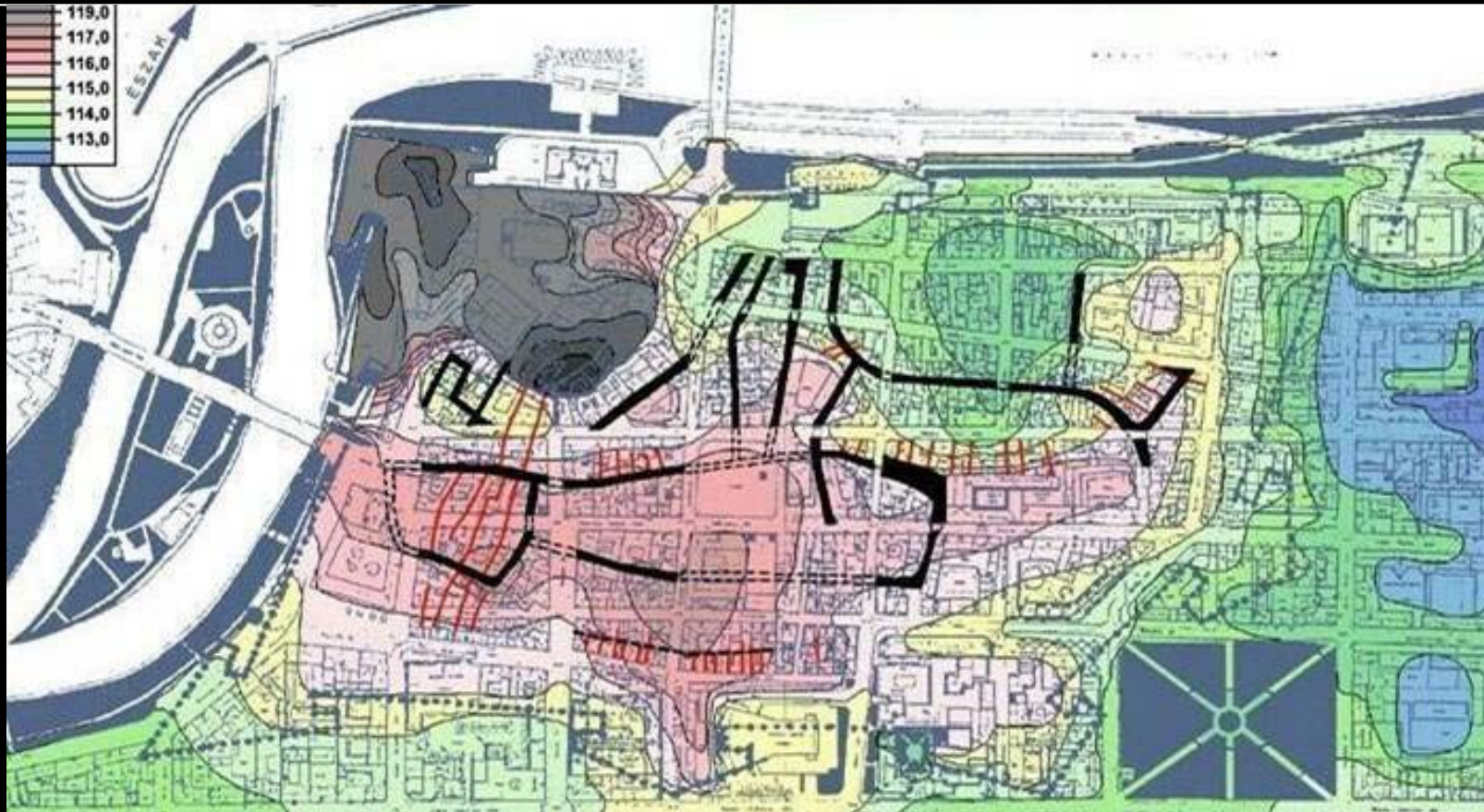
Győr várának története

A Kazamaták felszíni épületei a Dunakapu tér helyén az 1920-as években, Jeney Lajos felvétele

- A Duna-bástya és kapu maradványai az 1900-as évek elején is álltak még

Győr városának története

Előzménytelepülés helyzetét bizonyító domborzat-vizsgálat térképe, készítette Dr. Somfai Attila

- A kora-középkorban kialakult váralja falu szabálytalan, rostos utcaserkezetű lehetett, szűk utcákkal
- A szabálytalan középkori tér- és utcamaradványok, a belső telekhatárok tanúskodnak
- Az északkeleti várterület valószínűleg nem volt része a kora-középkori falunak

Győr városának története

A várostérkép ráfedése a középkori vár 1757. évi rekonstruált térképére, készítette Dr. Somfai Attila

- A vár olasz rendszerű kiépítésekor kezdődhetett el a derékszögű hálós utcarendszer kialakítása
- A vár a 19. századra elvesztette hadászati jelentőségét, várfaldöntés, ároktöltés
- Király György megyei és Nagy István városi mérnök 1818-ban beépítési tervet dolgozott ki
- 1820. évi névtelen, majd pedig Hilff Pál és Hornischer Ferenc 1821. évi terve

Győr városának története – Dunakapu tér

A Duna-part, fotó 1920 körülről

- A 1900-as évek elején még a gabona és élőállat kereskedelem határozta meg a város vízpartjainak képét

Bástya utca – In Memoriam

A Bástya utca az 1920-as években, Glück József felvétele

- A 16. század végén, a várfalrendszer északi vonala mentén épül ki

Bástya utca – In Memoriam

A Bástya utca az 1920-as években, Glück József felvétele

- A Bástya felé irányuló sikátorok keresztezik

Bástya utca – In Memoriam

A Bástya utca az 1920-as években, Glück József felvétele

- Házai pattantyúházak, kis telkeken, kis házak

Dunakapu tér

Győr látványa északról az 1920-as években, Glück József felvétele

Dunakapu tér

Piac a Dunakapu téren, a légfotót Burányi György készítette 1999-ben

- A városatyák az északi szeles területen jelölték ki az új piac helyét

Dunakapu tér

A tér látványa a Kossuth hídról, 2003 őszén

A terület vizsgálata

Természetes környezet – Mosoni-Duna

- Még Győr térségében is érvényesül az öreg-dunai magasabb vizek visszaduzzasztó hatása
- A mértékadó árvízszint az utóbbi kétszáz év folyamán mintegy három méterrel magasabb lett
- A vízszint rendkívül ingadozó, általában évente kétszer árvízveszély áll fenn
- A folyó szabályozása szükséges

A terület vizsgálata

Épített környezet – térfalak

- Az északi térfal hiánya

A terület vizsgálata

Épített környezet – térfalak

- A keleti térfal hiányos

A terület vizsgálata

Épített környezet – térfalak

- A déli térfal nem egységes

A terület vizsgálata

Épített környezet – térfalak

- A nyugati térfal csak jelzett

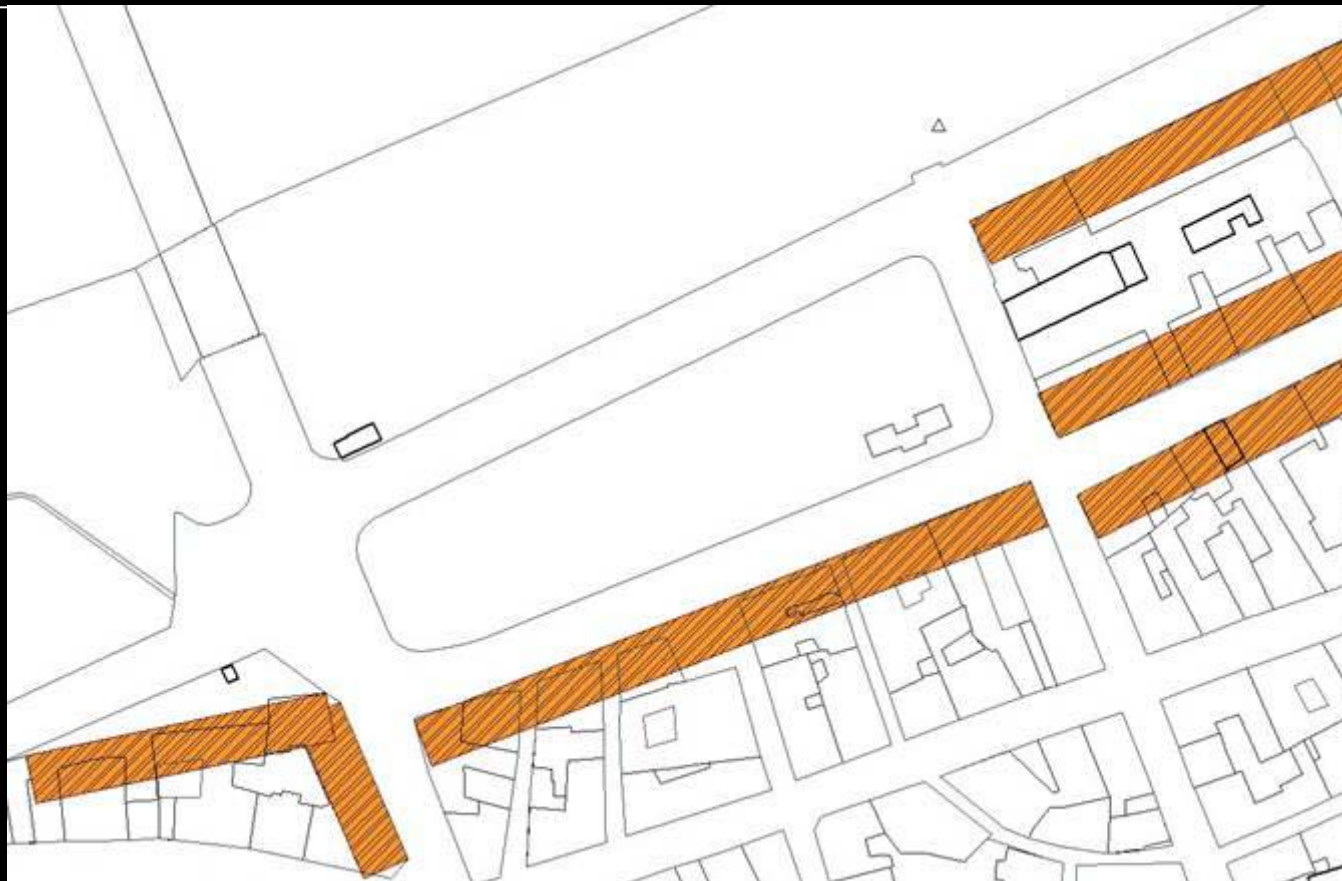
A terület vizsgálata

Épített környezet – térfalak

- A nyugati jelzett határ

A terület vizsgálata

Az épített környezet – zárt sorúság

A terület vizsgálata

Épített környezet – funkciók

- emeleti szintjei lakó funkcióval rendelkeznek
- alsó szintjüket a kereskedelem és a vendéglátás foglalja el

A terület vizsgálata

Épített környezet – funkciók

- piac

A terület vizsgálata

Épített környezet – funkciók

- közlekedési csomópont

A terület vizsgálata

Épített környezet – funkciók

- vízgazdálkodás

A terület vizsgálata

Épített környezet – domborzat

- A környezet domborzati viszonyait mesterséges alakulatok jellemzik
- A tér nagyjából sík, a fokozatos feltöltések miatt magasabb a kelleténél
- Déli házsora mélyedésben áll

A terület vizsgálata

Épített környezet – domborzat

- A Duna medre és ártere másfél szinttel lejjebb van a térhez képest
- A téren nincsenek zöldfelületek

A terület vizsgálata

Épített környezet – közlekedés

- A szárazföldi közlekedést egykor az észak-déli és kelet-nyugati irányok határozták meg
- Gyalogos forgalom: Révfallu és a Belváros között a Jedlik Ányos utcán
- Személygépkocsi forgalom: a Móricz Zsigmond rakparton két irányban, a Teleki Pál úton egy irányban

A városi tér vizsgálata

A városi tér – esetünkben

- A városi, külső tér feladatának a szabad mozgás és a nyilvános, fél-nyilvános és személyes terek biztosítását tekintjük
- A tér egésze egy nyilvános tériség

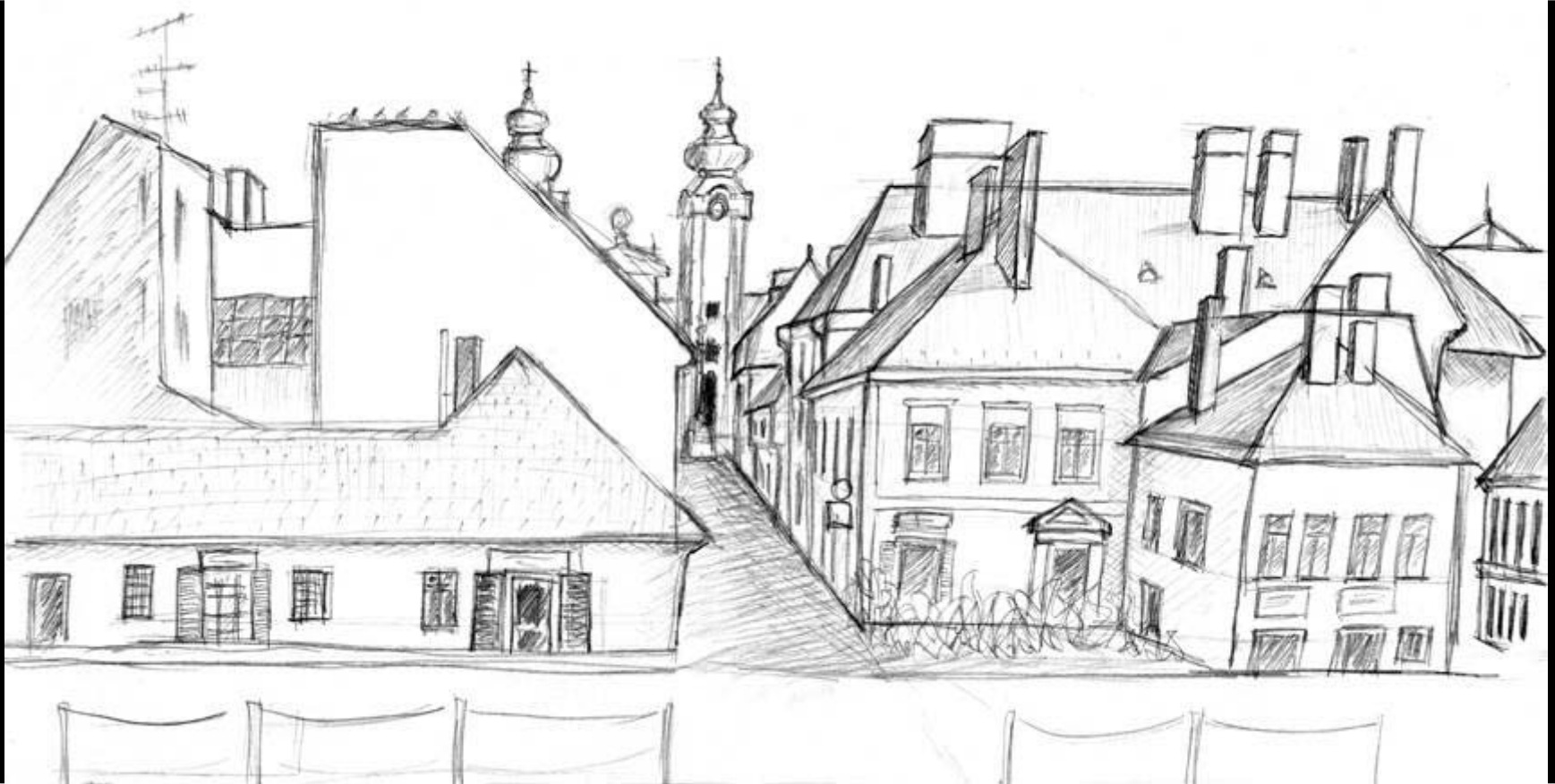
A városi tér vizsgálata

A városi tér – ideális esete, klasszikus példa, Lucca

- A városi tér ideális formájában magas fokú védelmet nyújt a külső hatásoktól, és lehetővé teszi a belső történések kontrollját is

A városi tér vizsgálata

A városi tér vitalitása

- Vitálisak, ha funkciók társulnak hozzá
- Embereket vonz, azok 24 órás jelenlétével
- A Dunakapu tér erre csak időszakosan képes a vásári napokon
- Nincs jelen a szemlélődő ember a téren

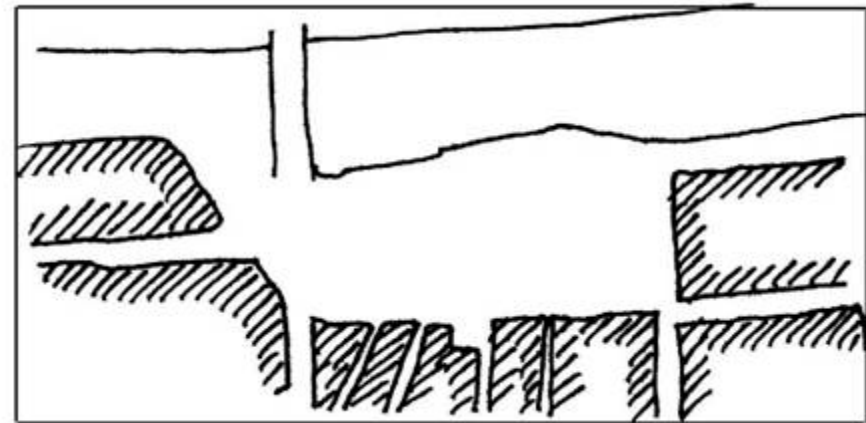
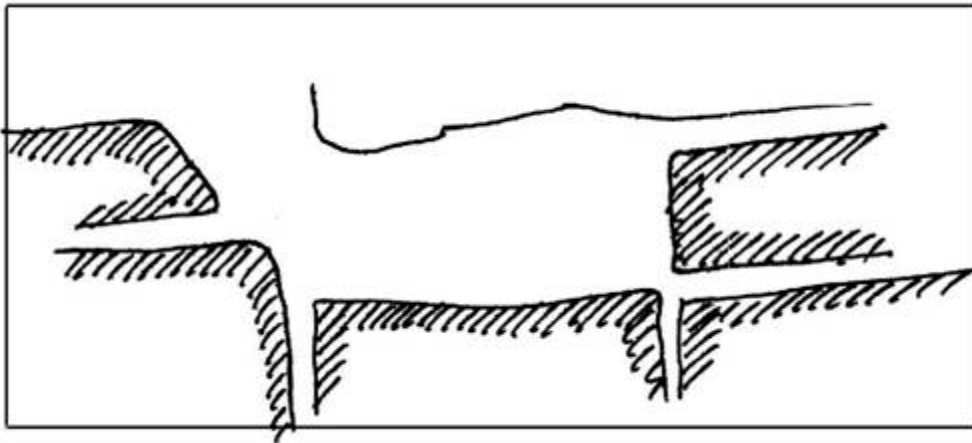
A városi tér vizsgálata

A városi tér vitalitása

- A tér területének kihasználtsága piaci napokon
- Gyalogos főútvonalon álló sátrak – egykori Kalmár utca
- Megfigyelhető a tér alaprajzi formája

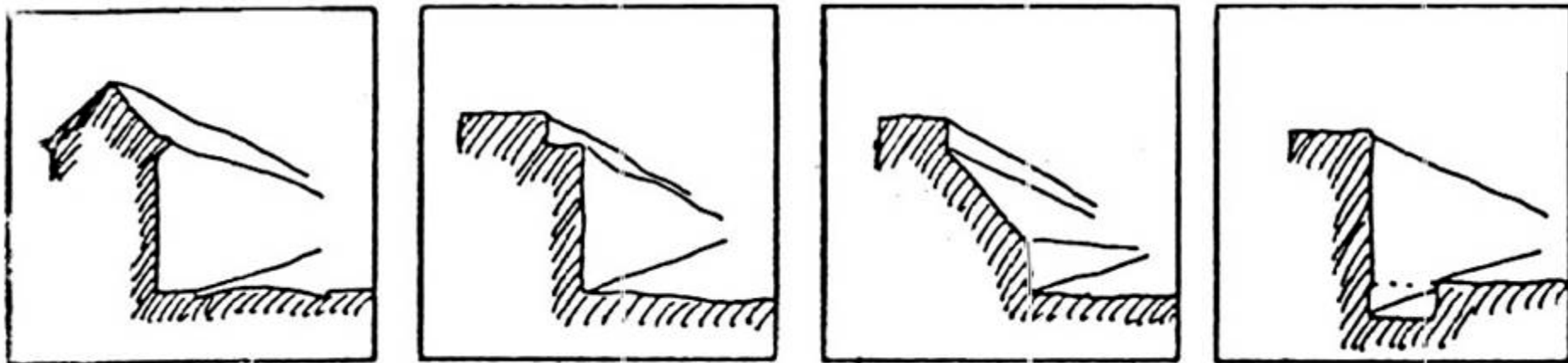
A városi tér vizsgálata

Tipológia – alaprajzi forma

- Alapformája négyzet (kétszeres hosszúságra nyúlik, kissé megtörik, kiszélesedik)
- Keresztirányú méretei egymáshoz képest túlzók
- Léptéke a városi szövethez képest túlzott
- A térhez több melléktér kapcsolódik

A városi tér vizsgálata

Tipológia – határfelületek

- falszerű, nyeregtetős
- felül teraszos
- ház mögötti tűzfalas
- árokban álló fal

A városi tér vizsgálata

Tipológia – határfelületek

- falszerű, nyeregtetős
- felül teraszos
- ház mögötti tűzfalas
- árokban álló fal

A városi tér vizsgálata

Tipológia – kapcsolatok

- A nagyobb utcák a sarkaira érkeznek
- Jedlik Ányos utca

A városi tér vizsgálata

Tipológia – kapcsolatok

- A kisebb közök derékba támadják
- Szappanos köz
- Stelczer Lajos utca

A városi tér vizsgálata

Tipológia – kapcsolatok

- Ének
- Funkcionálnak
- Hangulatuk van
- Mindezek a térre nem igazak

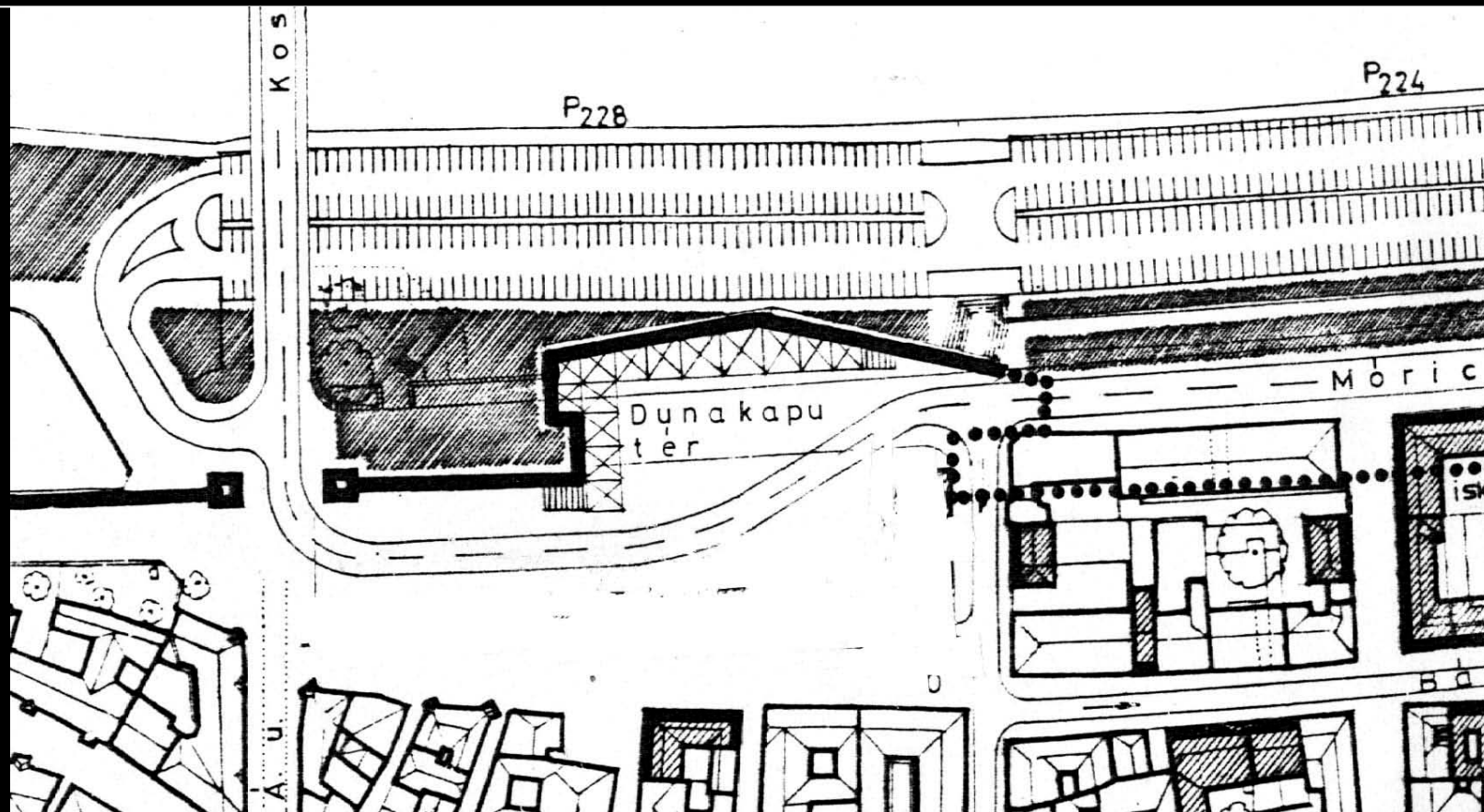
Rendezési kísérletek

Weichinger Károly városrendezése

- A tereken elhelyezett hangulati elemek legyenek epikusak, meséljenek a város múltjáról, ez esztétikai és szellemi tartalmat is ad egyszerre.
- Azonos párkánymagasságok megszabása lenne szükséges, minimális és maximális értékkel

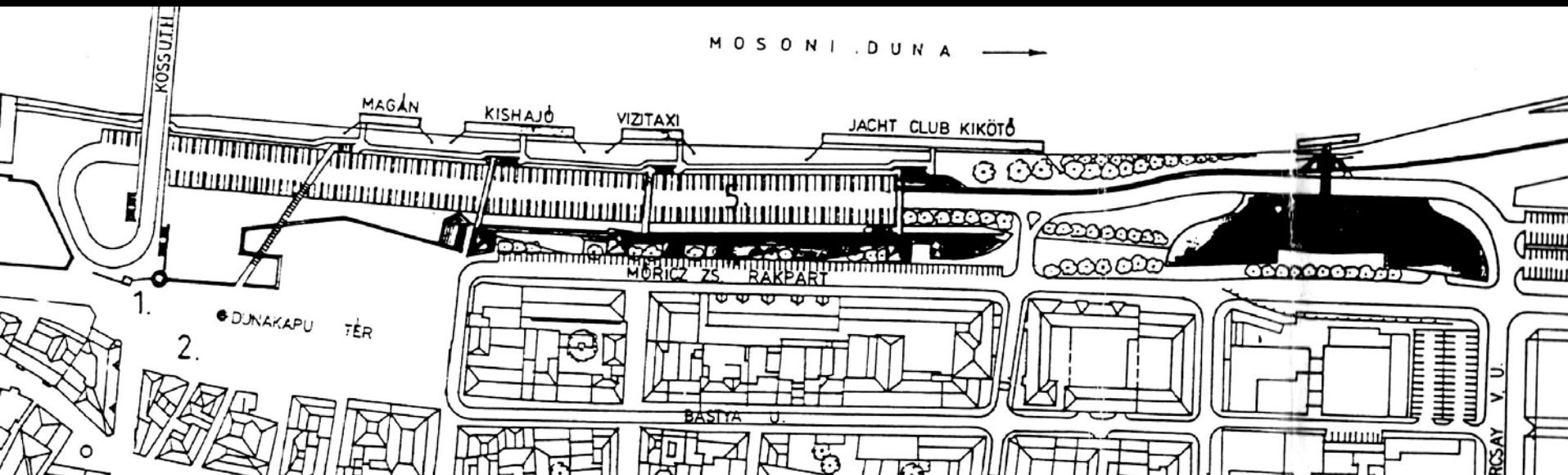
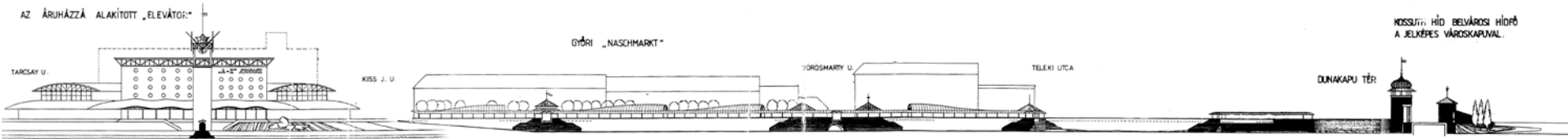
Rendezési kísérletek

Tanulmány 1975-ből – első változat

- Városképi rekonstrukció
- Közlekedés rendje
- Alsó rakpart burkolása, kétszintes parkoló kialakítása, árvízvédelem
- Elárúsító pavilonok kialakítása

Rendezési kísérletek

Tanulmány 1975-ből – második változat

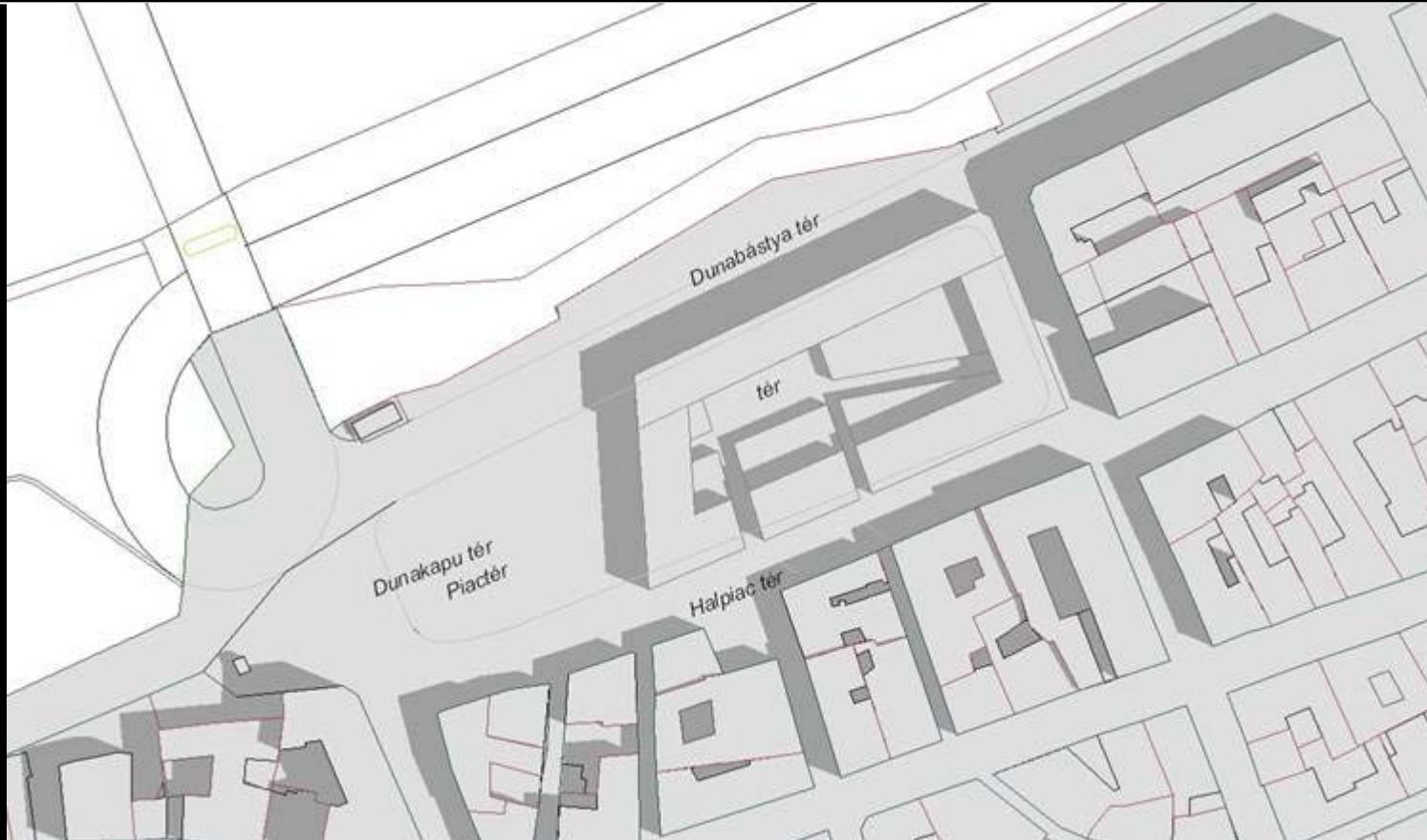
- A gépkocsi forgalmat az alsó rakpartra helyezi, az út köré parkolókat csoportosít.
- Az iparvágányok helyére elárusító pavilonokat gondol.
- A magtárat áruházzá alakítja. Az elgondolással meghosszabbodik a Baross úttól induló bevásárló útvonal

Megoldandó problémák listája

Leszűrt következtetések

- A Dunakapu tér rendezése egy nagyobb egység a Duna-part rendezésének részlete
- A közlekedési rend átalakítása, bővítése szükséges (az árterület bevonásával, az iparvágányok kihasználásával)
- A parkolási rend átalakítása, autóbusz-parkoló létesítése
- Elkerülendő a Móricz Zsigmond rakpart forgalmának elvesztése, kiürülése
- Új épület javasolásával a tér több egyszerű alapformájú térre osztandó, Dunakapu tér, Dunabástya tér, Halpiac tér
- A káptalandombi feljáratnál lévő területek értelmes kapcsolása kidolgozandó
- A tér és az utcák térfal-problémáinak (szabóság, a keleti térfal foghíja) megoldására változtatások javaslandók
- Megfontolandó a trafóház, fagyfaltozó, buszváró funkciók összevonása, egy közös épületbe.
- Élhető, funkcionáló terek kialakítása, 2 órányi szabadidőre, új funkciók javasolása a kereskedelmi funkció mellé
- Ökológikus építészet elveinek alkalmazása
- Növelendő a növényállomány, a Duna-parti sétaútvonal továbbvezetendő
- Figyelembe veendő az árvízvédelem szempontjai
- Illeszkedés a történeti belvároshoz
- A betemetett emlékek feltárása és bemutatása szükséges, a város Vízi-kapuját helyreállítani, vagy helyét jelölni
- Átgondolandó a terület köz- és díszvilágítása, a hangulati elemek bővítése és helyüknek újragondolása
- A tér legyen epikus
- A tér szintjeinek mozgatásával oldani a terület egyhangúságát
- Meghatározandó a terv ütemezése

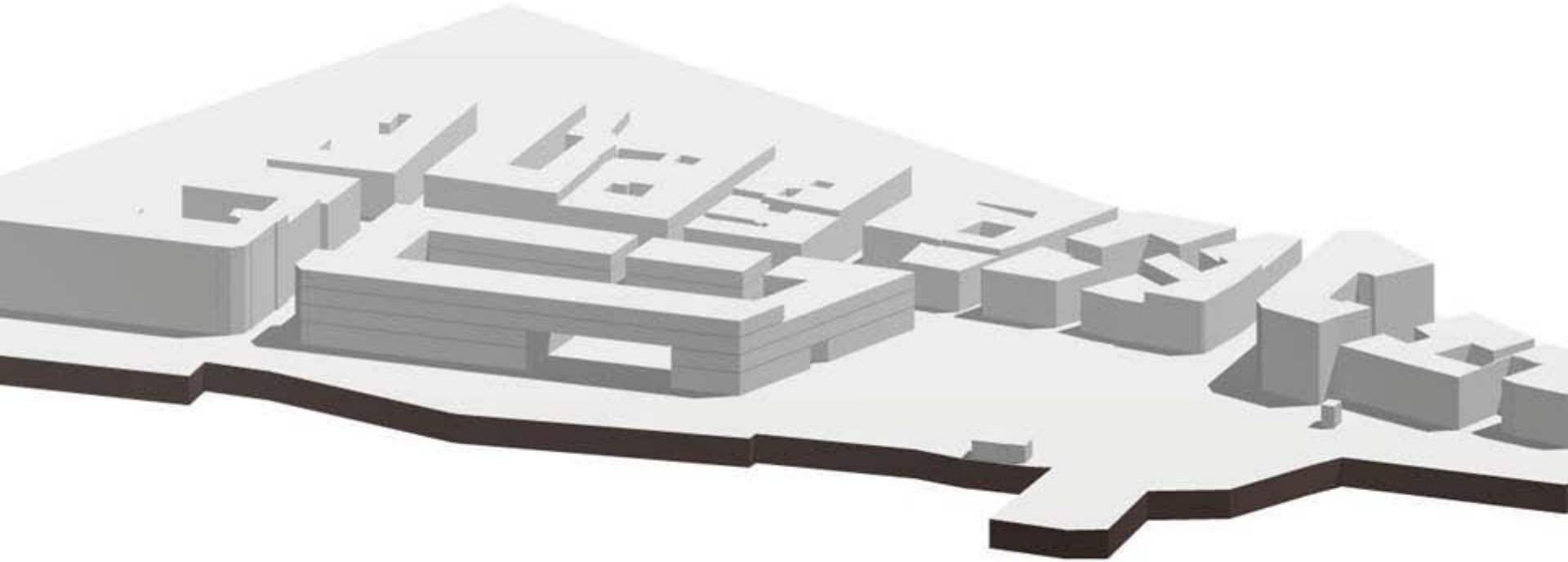
Megoldási javaslatunk

A tér egy részének beépítése, tömegkompozíció behelyezése

- A Dunakapu tér léptéke városiasabb, arányai emberibbek, befogadhatóbbak, hű a nevéhez, kapu a Duna felé
- A Halpiac tér, kis piazzetta, hangulatos zárt, intim térré válik
- Duna-bástya tér, a bástya hosszúkás tere elkülönül, térfalat kap
- Az épülettömbben kialakított védett, intim köztér nyit a Duna-bástyára, a kapcsolódó funkciók élettel töltik meg.
- Visszaáll a Bástya utca egyik szakasza, és a Teleki utca is folytatódik

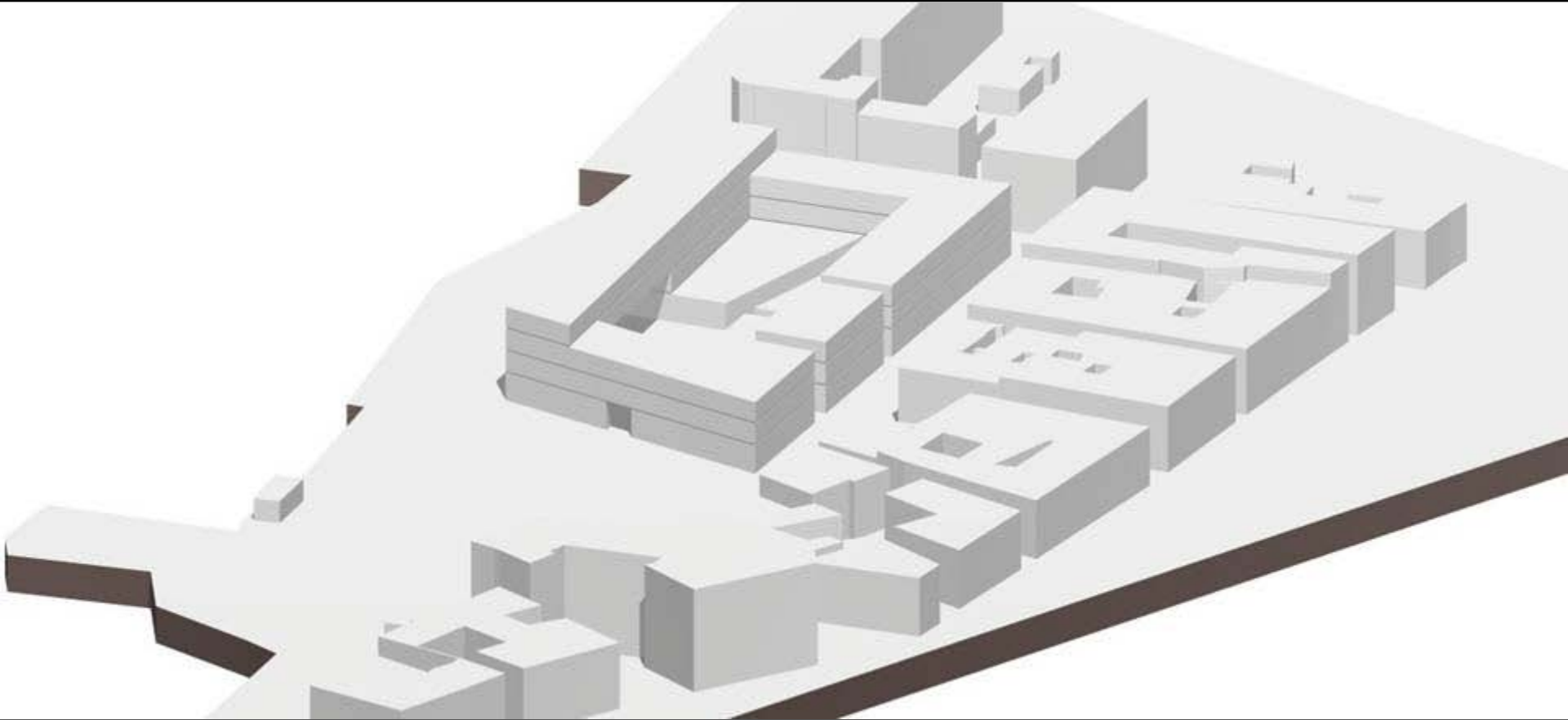
Megoldási javaslatunk

A formálás indokai

- Az épület tömegeivel idomulni kíván a történeti belváros elemeihez
- Földszintje szinte teljesen beépített, közfunkciók számára, feljebb keretes beépítésben lakásokat tervezünk
- Az épület formai határai a városszerkezetet vonalainak tovább vezetéséből adódnak.
- A belső tér kialakítása a győri mintát követi – kihagyott elem

Megoldási javaslatunk

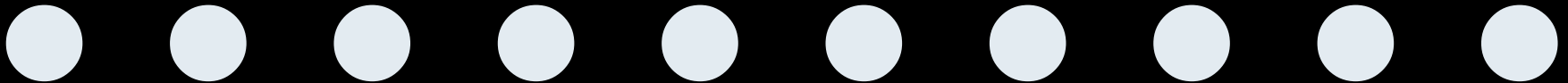

A formálás indokai

- Helyet kell biztosítani a piac használói számára, de nem szeretnénk, ha vásárcsarnokká válna
- Olyan funkciókat fogunk javasolni, melyek a kevés szabad idővel rendelkező embert kötik le
- Az épület felszín alatti szintjein parkolóház kialakítása szükséges
- A forgalom rakpartra terelését javasoljuk

Célkitűzéseink

Azt tűztük ki célul, hogy elkészítjük

- a tér egy rendezési javaslatát
- egyikőnk folytatja a munkát a térre álmodott épületkomplexum kidolgozásával